

נוהל הקמה של תוכנית מחקר כלל-טכניונית וניהולה

כפי שאושר על ידי הסנט בישיבתו ביום 30.3.2014

1. מבוא

קידום נושא המחקר הבינתחומי בטכניון דורש מאמץ מיוחד לריכוז משאבים של כוח אדם, ציוד ותשתיות. משאבים אלה צריכים להיות בדרך כלל בהיקף נרחב ביותר, כלל טכניוני, ולפיכך על הנהלת הטכניון לפעול להשגתם.

בשנים האחרונות נפתחו בטכניון מספר תוכניות רב-תחומיות עתירות משאבים כגון: מערכות אוטונומיות ורובוטיקה, ננוטכנולוגיה וננומדעים, אנרגיה ומדעי החיים וההנדסה. תוכניות אלה, שלהן השפעה משמעותית על כל היבטי החיים בקמפוס הטכניון, מתנהלות על פי כללים שונים.

בניית תבנית אחידה של תוכנית כלל-טכניונית עתירת משאבים תואמת את מדיניות המחקר של הטכניון, כפי שגובשה בעבר ע"י הסנט, ולפיה יש לעודד תוכניות כאלה, ולהבטיח את ניהולן באופן מתאים וראוי בסיוע חברי הסגל האקדמי של הטכניון. זאת, במסגרת הכוללת של חזון הטכניון לשאוף ולהיות "אוניברסיטת מחקר מדעית-טכנולוגית בין עשר המובילות בעולם בפיתוח הון אנושי, מנהיגות ויצירת ידע, הפועלת לקידום מדינת ישראל והאנושות".

2. מטרה

מטרת הנוהל להסדיר את אופן ההקמה, הניהול והבקרה של תוכנית מחקר כלל-טכניונית.

3. מהי תוכנית מחקר כלל טכניונית?

תוכנית מחקר כלל טכניונית היא תוכנית עתירת משאבים (שתקציביה מסתכמים בכמה עשרות מיליוני דולרים) שנוגעת בכל היבטי החיים בקמפוס הטכניון, החל מההיבטים אקדמיים, דרך הקמת תשתיות, תקנים, הצטיידות, קליטת חברי סגל חדשים וסיוע להם, כינון תוכנית לימודים בין-יחידתית (בהתאם לתקנות בית הספר לתארים מתקדמים) ועוד. תוכנית כזו נועדה לענות על צרכי מחקר מוגדרים שלא ניתן לספקם במסגרות הניהול הקיימות בטכניון, דוגמת מכון מחקר סנטי (שבו הפעילות המחקרית כבר מוכחת) או מרכז מחקר סנטי (המתאים לניהול פרויקטים בהיקף מצומצם יותר). בדרך כלל מרכז המשותף לשתי יחידות אקדמיות, כגון המרכז להנדסת מחשבים, לא ייחשב לתוכנית מחקר כלל-טכניונית.

המסגרת תיקרא: "תוכנית מחקר כלל-טכניונית ב..... על שם... ובאנגלית: "The ...Technion Research Program in Or theTechnion "Program". (להלן – "התוכנית").

- 4. יוזמה ותהליך הקמה**
- 4.1 היוזמה להקמת התוכנית תבוא בדרך כלל מחברי סגל אקדמי המשתייכים למספר יחידות אקדמיות, או מהנהלת הטכניון. מאמץ ההקמה ינוהל על ידי צוות מצומצם (אחד או יותר) מבין חברי הסגל האקדמי של הטכניון במשרה מלאה וקבועה.
- 4.2 יוזמי התוכנית יגישו הצעה מפורטת שתוצג בפני הוועדה לפיתוח אקדמי של הסנט. ההצעה תכלול תיאור של הצורך האקדמי בתוכנית, מטרותיה והדרכים להשגתן, התקציב הנדרש להפעלתה ומשך קיום צפוי. הוועדה לפיתוח אקדמי תדון בהצעה מתוך ראייה כוללת של חשיבות הנושא, תוכניות הפיתוח של הטכניון והאמצעים הקיימים או הניתנים לגיוס.
- 4.3 לאחר אישור עקרוני של הצעת התוכנית על ידי הוועדה לפיתוח אקדמי של הסנט, תובא ההצעה המפורטת לדיון בפני ועדת המחקר של הסנט.
- 4.4 המלצות הוועדה לפיתוח אקדמי של הסנט וועדת המחקר של הסנט בדבר הקמת התוכנית תובאנה לאישור הנהלת הטכניון. לפני קבלת החלטה בעניין תתייעץ ההנהלה עם ראשי היחידות האקדמיות, שפעילותן קרובה או דומה להצעת התוכנית.
- 4.5 במהלך ההקמה או לאחריה תוצג התוכנית בפני הוועדה האקדמית של הקורטוריון.

5. פרסום

הקמת התוכנית ומינוי ראש התוכנית יפורסמו בקמפוס על ידי הנהלת הטכניון.

6. מוסדות

- מוסדות התוכנית יהיו: ראש התוכנית, ועדת היגוי, ועדת ניהול וחברים. הגדרת מוסדות התוכנית, מינויים, סמכויותיהם ותפקידיהם יפורטו להלן:
- 6.1 ראש התוכנית**
- 6.1.1 ראש התוכנית יתמנה ע"י הנשיא מבין חברי הסגל האקדמי של הטכניון במשרה מלאה וקבועה, לאחר התייעצות עם הנהלת הטכניון.
- 6.1.2 משך המינוי יהיה לתקופה של עד שלוש שנים לפי שיקול דעת הנשיא, עם אפשרות להארכה לתקופה נוספת של שלוש שנים.
- 6.1.3 ראש התוכנית ירכז את הפעילות השוטפת של התוכנית. כמו כן יהיה אחראי על גיבוש מדיניות התוכנית ותפעולה. מדיניות התוכנית תובא לאישור ועדת ההיגוי (ראה סעיף 6.2 להלן). בין הישיבות של ועדת ההיגוי יפעל ראש התוכנית בתיאום עם הנשיא או עם המשנה הבכיר לנשיא, שהוא ממלא מקומו הקבוע, ובהתאם לנושא, בתיאום עם חברי ההנהלה.
- 6.2 ועדת היגוי**
- 6.2.1 הנשיא ימנה לתוכנית ועדת היגוי, שהרכבה כלהלן:
- 6.2.1.1 הנשיא או ממלא מקומו הקבוע (המשנה הבכיר לנשיא) – יו"ר.
- 6.2.1.2 המשנה לנשיא למחקר
- 6.2.1.3 ראש התוכנית (ראה סעיף 6.1 לעיל).
- 6.2.1.4 עד שלושה חברי סגל אקדמי של הטכניון במשרה מלאה וקבועה הפעילים בתוכנית, שיתמנו לאחר התייעצות עם ראש התוכנית.
- 6.2.1.5 חבר סגל אקדמי בדרגת פרופסור מן המניין, ששטחי המחקר שלו אינם בהכרח כלולים בשטחי המחקר של התוכנית (בדרך כלל חבר סגל בעל ניסיון ניהולי נרחב שהיה בעבר ראש יחידה אקדמית, חבר הנהלה או ראש מרכז מחקר או מכון מחקר).
- 6.2.1.6 עד שלושה נציגים מטעם התורמים, התעשייה, הממשלה כגון: נציג המדען הראשי משרד הכלכלה, נציג תוכניות מגני"ט וכד'.
- 6.2.2 ועדת ההיגוי תתכנס לפחות פעמיים בשנה ותקבל דיווח על פעולות, תקציבים, בעיות מהותיות ותוכניות פיתוח של התוכנית. ועדת ההיגוי תאשר את מדיניות התוכנית ותפקח על פעילותה ותקציבה. תקציב התוכנית יובא לאישור ועדת התקציב של הטכניון.
- 6.3 ועדת ניהול**
- ראש התוכנית וחברי הסגל האקדמי החברים בוועדת ההיגוי (ראה סעיף 6.2.1 לעיל) יהוו גרעין של ועדת ניהול, שתהיה אחראית להפעלת שוטפת של התוכנית. ראש התוכנית יהיה יו"ר הוועדה והוא יוכל לצרף לוועדה חברי סגל נוספים בכפוף לאישור ועדת ההיגוי. ראש התוכנית יחליט על סדרי העבודה של ועדת הניהול.

- 6.4 חברים**
- כל חבר סגל אקדמי שפעילותו המחקרית היא בנושא הקשור לפעילותה של התוכנית יוכל להצטרף לתוכנית, בהסכמת ראש התוכנית ובהסכמת ראש היחידה האקדמית אליה משתייך חבר הסגל. החברות בתוכנית תהיה לתקופה של חמש שנים, עם אפשרות להארכתה לתקופות נוספות ללא כל מגבלה. במקרה של סירוב מצד ראש התוכנית להצטרפותו של חבר סגל כלשהו, יתקיים דיון בעניין זה בוועדת ההיגוי (ראה סעיף 6.2 לעיל) והחלטתה בנושא תהיה סופית.
- 7. ניהול ודרכי פעולה**
- 7.1 התכנית תופעל במסגרת תקציב שיתנהל בנפרד מהתקציב השוטף של הטכניון. חברי הסגל האקדמי שיפעלו בה ישתייכו ליחידותיהם האקדמיות. לרוב, כוח האדם הטכני והמנהלי שיייע לתוכנית, ישתייך אף הוא ליחידות האקדמיות המעורבות בתוכנית. במקרים מסוימים תאופשר העסקת כוח אדם זמני על חשבון תקציב התוכנית למשימות ספציפיות. העסקות כאלה טעונות אישור של ועדת התקציב של הטכניון.
- 7.2 בדרך כלל תהיה לתכנית ועדה מדעית מלווה בהשתתפות אנשים מחוץ לטכניון שתייעץ לראש התוכנית על היבטיה המדעיים של התוכנית.
- 8. דיווח שנתי**
- 8.1 ראש התוכנית יגיש מדי שנה לנשיא דו"ח שנתי מסכם על פעילות התוכנית, שיכלול את הסעיפים הבאים:
- 8.1.1 דיווח על פעילות השנה האחרונה והתאמתה לתכנית הרב-שנתית, יעדים והישגים.
- 8.1.2 פירוט של:
- שמות חברי הסגל הפעילים בתוכנית
 - שמות המחקרים שהתנהלו במסגרת התוכנית
 - הפרסומים והדו"חות שנבעו כתוצאה מהפעילות במסגרת התוכנית
 - שמות הסטודנטים, המשתלמים והבתר דוקטורנטים, שהשתתפו במחקרים במסגרת התוכנית
 - שמות האורחים שהוזמנו והשתתפו בתוכנית
 - כנסים וימי עיון שאורגנו ע"י החברים בתוכנית או בהשתתפותם
 - גיוס כספי מחקר ממקורות לאומיים ובינלאומיים
- 8.1.3 תכנית עבודה לשנה הקרובה והתאמתה לתכנית העבודה הרב-שנתית: אבני דרך, יעדים והשגת היעדים
- 8.1.4 דיווח כספי
- 8.2 פעם בשנתיים יוצג הדו"ח השנתי של התוכנית גם בפני ועדת המחקר של הסנט. ראש התוכנית יופיע בפני ועדת המחקר ויסקור את הפעילויות במסגרת התוכנית. בהתאם לתקנות האקדמיות (תקנות ד' 3, יב' 6) דו"ח ועדת המחקר מובא לידיעת המליאה האקדמית והסנט. דו"ח זה יובא גם לידיעת כלל חברי הסגל האקדמי.
- 9. משך התוכנית**
- 9.1 התוכנית תופעל בדרך כלל למשך תקופה ראשונה של שש שנים.
- 9.2 בתום חמש שנות קיומה של התוכנית יגיש ראש התוכנית לוועדת המחקר של הסנט ולוועדה לפיתוח אקדמי של הסנט דו"ח פעילות מסכם, שיכלול את מרכיבי הדו"ח השנתי אולם במבט כולל של כל תקופת הפעילות של התוכנית.
- 9.3 הוועדות הנזכרות בסעיף קטן 9.2 לעיל ימליצו לנשיא אם לכוון ועדת הערכה בינלאומית (בהתאם לנוהל הסנט בדבר הערכות תקופתיות של פעילויות היחידות האקדמיות בטכניון) לצורך עריכת בדיקה אקדמית של התוכנית. החליט הנשיא חיובית בנושא, תכונן ועדה כזו (להלן "ועדת הערכה") בשנה הששית לקיומה של התוכנית.
- 9.4 ועדת ההערכה תמליץ לנשיא על אחת מהאפשרויות הבאות:

- 9.4.1 מיסוד הפעילות בנושא באחד ממסלולי המחקר האחרים בטכניון.
 9.4.2 המשך פעילות התוכנית במתכונתה הקיימת לתקופה נוספת של עד שש שנים. הארכת התכנית מעבר לתקופה מצטברת של שתיים עשרה שנים תחייב פתיחת ההליך מחדש כמפורט בסעיפים 4 ו-5 לעיל.
 9.5 לא יבוצעו גיוסי תרומות לתוכנית מעבר לתקופה הראשונה (כמפורט בסעיף 9.1 לעיל) ללא החלטה נוספת של הנהלת הטכניון, וזאת לאחר קבלת המלצותיהן של ועדת המחקר של הסנט והוועדה לפיתוח אקדמי של הסנט.

10. תחולה

נוהל זה יחול מיידית על תוכניות מחקר כלל-טכניוניות חדשות. באשר לתוכניות הקיימות, יקבע המשנה הבכיר לנשיא את מתווה המעבר לנוהל זה בתיאום עם ראשי התוכניות.

* * *